Biblioteca Municipiului Deva
SALA DE LECTURĂ

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 964 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 11 octombrie 1968 | 4 pag. 25 bani

În acest număr:

— Cereri, audiențe și „soluțiile de la centru" — pag. a 2-a

— Orizontul cultural al profesorului de limba română — pag. a 3-a

— Interviu acordat de ministrul învățământului din Olanda — pag. a 4-a

ANCHETA NOASTRĂ

EFICIENȚA MUNCII DE ÎNDRUMARE ȘI CONTROL

În lumina Directivelor Plenarei C.C. al P.C.R. din aprilie 1968 și a Legii învățămîntului, a crescut competența inspectoratelor școlare județene și a conducerilor de școli, s-a lărgit sfera atribuțiilor lor în îndrumarea și controlul întregului proces instructiv-educativ. Toate acestea înseamnă responsabilități sporite în rezolvarea sarcinilor complexe pe care le ridică organizarea școlilor, perfecționarea continuă și în ritm viu a întregii activități a inspectoratelor, un nou stil de muncă corespunzător etapei actuale de dezvoltare a învățămîntului românesc. În legătură cu aceste probleme,

redacția noastră a pus unor inspectori generali județeni următoarele întrebări:

1. **Ce măsuri ați întreprins pe linia îndrumării directorilor de școli în rezolvarea creatoare a sarcinilor ce le revin?**
2. **Pe ce căi veți merge pentru a ridica nivelul general al muncii, pentru lichidarea unor activități formale care încarcă inutil atît munca directorilor de școli, cît și pe cea a inspectoratelor?**
3. **Ce veți întreprinde pentru creșterea eficienței inspecției de specialitate?**

Au răspuns:

LEON HOGIU — jud. Bistrița-Năsăud, TIMOTEI PETRIDE — jud. Brăila, RADA MOCANU — jud. Ilfov și EMIL TRIF — jud. Sălaj.

1

RADA MOCANU: Aș vrea să arăt că îndrumarea directorilor este considerată la inspectoratul nostru, o sarcină deosebit de importantă. Este clar că în cu totul alte condiții îți poți desfășura munca de îndrumare și control atunci cînd știi că în toate școlile ai oameni de nădejde, bine pregătiți. Pentru inspectoratul nostru un prim și esențial lucru l-a constituit verificarea încadrării conducerilor de școli și odată cu aceasta selecționarea și recrutarea unor noi directori, care să corespundă pe deplin sarcinilor actuale ale învățămîntului. Am amintit de această primă măsură, înfăptuită deja, pentru a arăta că în tot cursul acestui an școlar, dar cu precădere în primul trimestru, îndrumarea se va face diferențiat. Noii directori sînt în mod organizat inițiați asupra problemelor de conținut ale conducerii procesului instructiv-educativ și asupra problemelor administrative care le revin. În preajma și în primele zile ale noului an inspectorii teritoriali l-au ajutat direct în elaborarea planurilor generale de muncă, la organizarea muncii metodice în școală, chiar și la întocmirea orarelor. Pregătirea directorilor va continua cu instructaje la nivelul județului, dar mai mult cu îndrumare directă, pe teren, la fiecare școală în parte. Planul nostru de muncă pentru anul în curs cuprinde numeroase alte forme de perfecționare a pregătirii tuturor directorilor de școli: consfătuiri, schimburi de experiență, expuneri etc.

EMIL TRIF: În cadrul îndrumării concrete — pe care în diferite forme o înfăptuiește fiecare inspectorat — cred că este bine să se pună un accent deosebit pe stilul de muncă al conducătorului de școală. În ce ne privește vom căuta să insuflăm directorilor un spirit nou în organizarea și conducerea școlilor, de promovare a unei munci colective care să ofere un larg cîmp de afirmare capacității și inițiativei fiecărui membru al consiliului profesoral. Vom avea grijă să facem totul pentru a combate mentalitatea unor directori de a socoti că numai ei știu totul, numai ei pot să rezolve orice sarcină, numai ce spun ei este valabil. În viitor trebuie ca directorul să se bizuie mai mult pe hotărîrile consiliului profesoral în ce privește bunul mers al procesului instructiv-educativ — hotărîri care, conform noii legi, se adoptă prin vot deschis în cadrul consiliului.

După cum se știe lărgirea atribuțiilor directorilor înseamnă și o creștere a răspunderii fiecăruia. Părerea mea este că directorii se dovedesc demni de această încredere și că pe această linie răspunderea lor poate să crească în continuare. Consider că ar putea trece în competența directorilor și alte probleme ca învoirile cadrelor didactice (evident numai în cazuri cu totul excepționale și pe durate limitate), aprobarea suplinirilor pe perioade scurte de pînă la o lună (asta ar însemna și o mai mare operativitate în rezolvarea acestei probleme), trecerea de la o categorie la alta de salarizare și propunerile de pensionare (lucrări pentru care există instrucțiuni precise, acte normative clare, fără greutăți de interpretare). Toate aceste probleme, care le-ar lua directorilor un timp foarte puțin, îngreunează la ora aceasta activitatea inspectoratelor școlare.

2

LEON HOGIU: În anii trecuți munca de îndrumare și control nu s-a ridicat totdeauna la nivelul cerut datorită supraîncărcării inspectorilor cu sarcini administrative, cu numeroase activități formale inutile în rezolvarea acestei situații totul cred eu, trebuie să pornească de la mai buna organizare a muncii în școală și la inspectorat, de la repartizarea judicioasă a sarcinilor. Mai sînt încă multe lucrări administrative la inspectorate: majoritatea sînt necesare altele însă se mai pot simplifica. Cum ne-am gîndit noi să ne organizăm munca pentru rezolvarea unor lucrări administrative? În primul rînd am socotit că e bine să întocmim anumite evidențe de bază amănunțite, după perioada începutului de an școlar, din care mai apoi să putem extrage toate datele — sau cel puțin pe cele principale — pentru întocmirea unor lucrări, de pildă de evidență a cadrelor, statistici diferite, situația unităților școlare, a bazei materiale etc. Cum este și firesc la întocmirea lucrărilor administrative nu antrenăm inspectorii de specialitate, dar ne bizuim — numai cînd este neapărată nevoie — pe un activ obștesc. Ce socotesc important și de un real folos în rezolvarea rapidă și judicioasă a acestor lucrări este pregătirea personalului administrativ de la școlile din centrul de comună care ne poate furniza datele pe toată raza comunei. Printre măsurile preconizate de noi în acest an se află și instruirea periodică a secretarilor și a contabililor de la școli.

TIMOTEI PETRIDE: Sînt un dușman vechi al formalismului și al scriptologiei. Nu cred în eficiența liniaturilor, a rubricaturilor complexe și amănunțite. Aceste lucrări trebuie simplificate la maximum și reduse la strictul necesar. Vrem ca toate cadrele didactice din județul nostru, din școli sau de la inspectorat să fie convinse că noi punem preț pe munca desfășurată și pe eficiența ei și nu pe hîrtii frumos liniate și îndosariate. Asta nu înseamnă că vom admite dezordinea și activitatea la întîmplare sau că un plan de muncă se poate scrie pe o foaie de hîrtie smulsă dintr-un caiet.

Pentru a fi bine înțeles mă voi opri la un exemplu: dacă activitatea la clasă se desfășoară în condiții bune și elevii știu carte nu mai are rost să mai ceri formele scrise care să dovedească pregătirea lecției. În schimb, cînd

Anchetă realizată de MIRCEA IONEL

(Continuare în pag. a 3-a)

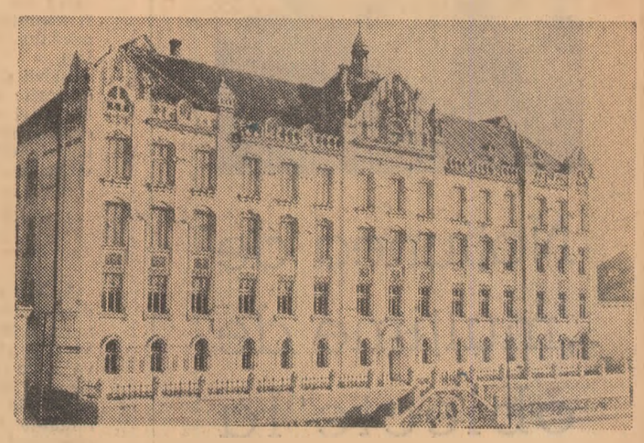

ANIVERSĂRI ALE LUMINII

La sfîrșitul secolului al XVI-lea și în secolul al XVII-lea umanismul pătrunde în Țările Române, în primul rînd prin intermediul literaturii latine. Un rol important în acest proces, cu pronunțat caracter antifeudal, îl are desigur, și dezvoltarea învățămîntului. Școli cu limba de predare latină, se înființează în Moldova în timpul domniei lui Despot-Vodă, iar apoi, pe vremea lui Vasile Lupu, se creează prima școală cu limba e predare greacă, urmată peste 6 ani de o școală la Tîrgoviște, în Țara Românească.

Printre cele mai vechi școli creeate pe teritoriul României se numără și liceele din Odorheiul Secuiesc și Beiuș, a căror luminoasă aniversare va fi sărbătorită într-un cadru festiv la 13 octombrie.

BEIUȘ

În cadrul cuprinzătoarei contribuții pe care Samuil Vulcan a adus-o la dezvoltarea învățămîntului și culturii românești, un loc deosebit îl ocupă întemeierea gimnaziului din Beiuș, transformat mai apoi în liceu. Școala din Beiuș, devenită foarte curînd „vestit așezămînt de cultură pentru tinerii români fără deosebire de confesiune din Banat, Crișana și Maramureș" este una din cele mai vechi instituții românești de învățămînt mediu din Transilvania. În actul său de întemeiere, se menționa că această școală va fi un „Pedagogiu sau gimnaziu inferior", cu patru clase.

Cursurile s-au deschis, pentru prima dată la 1 noiembrie 1828 numai la clasa I gimnazială, clasele celelalte înființîndu-se treptat, în următorii ani școlari. La început, fiecare clasă își avea profesorul său, care preda toate obiectele de învățămînt.

Îngrijindu-se în continuare de această instituție de învățămînt, Samuil Vulcan realizează completarea ei ca „gimnaziu mare" cu 6 clase. Pe frontispiciul gimnaziului a fost așezată inscripția cu profunde semnificații „Educationi Juventutis Huius Provinciae" (pentru educarea tineretului acestei provincii). Aflat în inima Bihorului, regiune cu aproape 340 de sate locuite de români, dar la vremea aceea fără vreo școală românească mai înaltă, liceul a răspîndit timp îndelungat flacăra culturii în mințile și inimile multor tineri români, de la Orșova pînă în codrii Maramureșului.

După ce, în urma morții lui Samuil Vulcan, liceul din Beiuș trece prin momente grele, el reușește să devină, datorită sprijinului material al populației românești, începînd din anul școlar 1851—1852, liceu cu 8 clase, avînd limba română ca limbă de predare. La sfîrșitul anului școlar 1852—1853 s-a dat primul examen de bacalaureat la liceul din Beiuș.

În anul 1928, în zilele de 30 și 31 mai, a fost sărbătorit centenarul liceului. Serbările au avut un puternic ecou în întreaga țară. Sute și mii de țărani din satele învecinate au participat la centenar, organizînd impresionante șezători populare, serbări cu cele mai frumoase și mai vechi cîntece, dansuri și obiceiuri românești. Despre sărbătorirea care a avut loc cu acest prilej, Nicolae Iorga scria: „Poporul, acel popor țărănesc din care au venit și acei dascăli și școlarii lor, a luat, cum se și putea aștepta, o largă parte la această frumoasă comemorare".

În decursul anilor, pe lîngă activitatea didactică, profesorii li-

Prof. CONSTANTIN DIMA-SUCEVEANU

(Continuare în pag. a 4-a)

ODORHEIUL SECUIESC

Semimilenarul municipiu transilvănean Odorheiul Secuiesc se pregătește pentru sărbătorirea unui eveniment de adînci semnificații — aniversarea a 375 de ani de la înființarea liceului care poartă astăzi numele Dr. Petru Groza.

Odorheiul Secuiesc cunoaște în a doua jumătate a secolului al XVI-lea o puternică dezvoltare economică și socială, care creează condițiile materiale ale înființării unei școli de grad mediu. În acest scop este chemat aici, în anul 1593, cărturarul Gergely Marosvásárhelyi, cel care mai tîrziu, în anul 1600, va fi „trimis domnesc" al lui Mihai Viteazul într-o misiune la nobilii Turdei. „Compendiul științelor", „Despre ultimele patru treburi ale omului-animal", cele mai cunoscute opere ale lui Gergely Marosvásárhelyi, dovedesc cunoștințele lui din domeniul științelor naturii.

„Școala de grad mediu" creată de acesta, adică o școală care asigura atît pregătirea elementară cît și cea gimnazială, număra în primul an al existenței sale, așa cum arată un document al vremii 100 de elevi, limba de predare fiind latina. Despre obiectele studiate în această perioadă nu s-au păstrat date precise; ele erau, probabil, identice cu cele predate în alte școli medii din centrul Europei. Documente datînd din anul 1777 atestă un nivel dezvoltat de învățămînt, atît în ceea ce privește studiul disciplinelor umaniste cît și în privința științelor exacte. Astfel, în planul de învățămînt figurau, printre alte discipline obligatorii, științele naturale (botanică, zoologie, mineralogie), geografia, aritmetica, istoria, logica, fizica, mitologia, gramatica, limba latină și poetica, iar ca materii facultative geometria, dreptul natural și limba greacă.

În liceul din Odorheiul Secuiesc, care are astăzi și o secție română au învățat alături, chiar din epoca începuturilor, fii de secui, de români și de sași, el fiind astfel un adevărat leagăn al prieteniei între naționalitățile conlocuitoare.

Vechiul lăcaș de învățămînt secundar al Odorheiului are tradiții care s-au format de multă vreme. Un document datînd din secolul trecut atestă existența în această școală a unui cenaclu literar care a organizat, încă în anul școlar 1875/76, un concurs avînd ca temă prezentarea vieții și legăturilor între diferitele populații ce locuiau în Transilvania. Vechi tradiții care au căpătat în anii noștri o deosebită strălucire au cercurile științifice ale liceului, ansamblurile de cîntece și dansuri

Prof. ELENA TULIPANT

(Continuare în pag. a 4-a)

Cadrul actual și direcții în activitatea sindicatelor din învățămînt

Importanța cadrului organizatoric și de conținut calitativ nou pentru școala românească pe care-l constituie Directivele C.C. al P.C.R. cu privire la dezvoltarea învățămîntului și noua Lege a învățămîntului a fost deosebit de amplu conturată și completată cu prețioase indicații în cîteva recente expuneri ale conducerii de partid și de stat, personal ale tovarășului Nicolae Ceaușescu secretarul general al Comitetului Central al partidului. De asemenea implicațiile recentelor măsuri privind perfecționarea și modernizarea învățămîntului nostru au făcut obiectul unor analize judicioase realizate de membrii de elită ai corpului didactic din învățămîntul de toate gradele. Considerînd deci aceste coordonate pe deplin trasate, ne vom opri doar, pe parcursul considerațiilor ce urmează, la implicațiile documentelor și măsurilor amintite în sfera activității actuale și de perspectivă a sindicatelor corpului didactic.

Coordonarea acțiunii tuturor factorilor de răspundere din școli, înscrierea în planul comun de activitate a obiectivelor majore ale muncii sindicale creează premise deosebit de favorabile unei activități unitare și eficiente la toate nivelele, permite eliminarea paralelismelor și acțiunilor cu caracter formal.

O primă și permanentă acțiune comună determinată de imperativele învățămîntului contemporan de progresul rapid al tuturor ramurilor științifice, o constituie asigurarea, pe planuri multiple, a documentării fiecărui membru al corpului didactic pe baza unei bibliografii ample și actuale. Socotim deosebit de pozitiv în această privință ca, în localitățile cu mai multe școli, sindicatul din învățămînt să sprijine crearea unor centre de documentare științifică și metodică-pedagogică pe lîngă una dintre școlile cele mai mari, centre aprovizionate permanent cu lucrările de bază care apar în diverse domenii științifice inclusiv, bineînțeles, în știința educației și care să păstreze o legătură strînsă cu Biblioteca centrală pedagogică pentru procurarea unor bibliografii de specialitate și a unor lucrări netraduse sau care nu mai pot fi achiziționate direct. Acolo unde există biblioteci ale comitetelor sindicatelor s-ar impune ca acestea să se orienteze către o colaborare permanentă cu centrele de documentare create în acest fel.

Bazîndu-ne pe concluziile studiului întreprins de Biroul Executiv al Comitetului Uniunii Sindicatelor din Învățămînt și Cultură în cursul anului școlar trecut cu privire la bugetul de timp al cadrelor didactice considerăm drept o sarcină de permanentă actualitate a sindicatelor din învățămînt asigurarea unei judicioase folosiri a timpului de muncă de către toți cei chemați să instruiască și să educe. Organele sindicale să determine alcătuirea unor programe de activitate care să satisfacă nevoile reale ale întregului colectiv al școlii — cadre didactice și elevi — să asigure fiecăruia condiții de muncă corespunzătoare normelor cuprinse în legislația muncii și să permită totodată alcătuirea unui buget de timp echilibrat membrilor noștri de sindicat.

Colaborînd strîns cu organele de învățămînt, comitetele sindicatelor, birourile grupelor sindicale, sînt chemate să organizeze acțiuni care să contribuie la sprijinirea cadrelor didactice nou numite în învățămînt, determinînd integrarea lor rapidă și cît mai deplină în activitatea școlară și a colectivelor pedagogice. În strînsă corelație cu această preocupare se cere utilizarea mai amplă a tuturor metodelor și procedeelor de popularizare a rezultatelor remarcabile obținute de cadrele didactice fruntașe și a concluziilor pozitive desprinse în cadrul unor experimente efectuate în școli. Putem constata, cu bucurie, că în cîndurile unor sindicate din învățămînt s-a creat o tradiție fructuoasă privind informarea științifică și didactică de ținută înaltă a membrilor corpului profesoral, prin organizarea de lectorate, simpozioane, conferințe, consultații, întîlniri cu personalități ale vieții noastre științifice și culturale.

Menționăm în acest sens, preocupările comitetului sindicatului învățămînt Bacău, care a organizat expuneri pe teme ca: „Modernizarea învățămîntului", „Învățămîntul programat", „Cibernetica și pedagogia" prezentate de cadrele didactice de la Institutul pedagogic. De asemenea comitetul sindicatului învățămînt Oradea a organizat lectorate diferențiate pentru profesorii de limba și literatura română.

ONIȚA GLIGOR
vicepreședinte
al Comitetului Uniunii
Sindicatelor din Învățămînt și Cultură

(Continuare în pag. a 2-a)

Noţiunea de „mulţime de obiecte" la clasa I

Programa actuală de matematică pentru clasa I cuprinde o serie de elemente noi, între care, mai deosebite sînt: perioada pregătitoare pentru înţelegerea conceptului de număr şi a operaţiunilor cu numere; folosirea unor semne noi; introducerea unor elemente de geometrie intuitivă şi scrierea numerelor sub formă de sumă. Fără o înţelegere şi o interpretare corectă şi clară a însemnătăţii acestor elemente de modernizare, a contribuţiei lor la dezvoltarea gîndirii matematice a şcolarilor şi, mai ales, fără a utiliza forme adecvate de transmitere a lor există riscul de a rata această încercare pozitivă.

Care sînt principalele date privind conţinutul şi didactica acestei etape fundamentale a pregătirii matematice?

Cercetări psiho-pedagogice din diferite ţări (între care şi ţara noastră) cu referire la predarea matematicii la clasele mici au conturat concluzia că **învăţarea acestei discipline se poate realiza cu succes numai pe baza înţelegerii noţiunii de mulţime de obiecte şi a raporturilor cantitative dintre mulţimi de obiecte.** Tocmai de aceea capitolul „perioada pregătitoare" cuprinde un material atît de bogat şi de variat cu privire la mulţimi de obiecte şi la elemente de geometrie intuitivă. Totuşi această parte din programă pare să-i alarmeze pe unii învăţători, în special pentru că prin ea se iese categoric din făgaşul tradiţional după care învăţarea matematicii începea prin numărarea 1, 2, 3,... etc. De aceea, pentru a preîntîmpina eventualele dificultăţi pe care învăţătorii le-ar putea întîlni în predare, ne permitem, în rîndurile de faţă, să le oferim cîteva sugestii în legătură cu felul cum credem că ar putea fi predate mulţimile de obiecte prin punerea lor în corespondenţă. Prima lecţie va fi destinată reprezentării grafice a mulţimilor de obiecte. Pornindu-se de la manipularea mulţimilor de obiecte de către elevi (gruparea de cuburi, de bile, de beţişoare etc. după anumite criterii fizice), se va trece la reprezentarea grafică a acestor grupări (la început prin figurile geometrice învăţate şi apoi prin puncte — ca simbol al elementelor mulţimii).

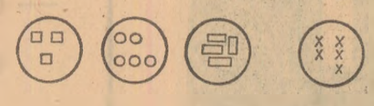

În cea de a doua lecţie se poate trece la compararea mulţimilor de obiecte, acţiune în care este foarte important ca elevii să fie deprinşi cu punerea în corespondenţă, chiar dacă unii nu ştiu să numere. Punerea în corespondenţă îi va ajuta să înţeleagă mai bine conţinutul cantitativ al numerelor şi operaţiile cu numere. Compararea mulţimilor de obiecte va urma aceeaşi succesiune ca şi reprezentarea lor grafică, respectiv compararea mai întîi prin manipulare a acestor mulţimi şi apoi compararea prin reprezentarea lor grafică (care, mai tîrziu, va fi completată, cu prilejul predării capitolului II, prin compararea numerelor).

Elevii vor fi deprinşi să reprezinte şi ei grafic compararea mulţimilor de obiecte şi să exprime corect rezultatul comparării în forma: „mulţimea de pătrate este mai mică decît mulţimea de cercuri".

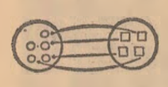

În cea de a treia lecţie, de consolidare pentru primele două, va predomina activitatea elevilor cu elementele învăţate, iar în cea de a 4-a lecţie se va trata ordonarea mulţimilor de obiecte. Elevii înşişi vor manipula mulţimile de obiecte reale, dispunîndu-le în ordine crescătoare şi descrescătoare pe baza comparării prin punere în corespondenţă, reprezentînd apoi, grafic, această ordonare:

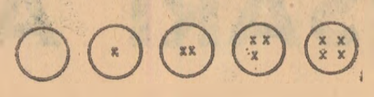

mulţimi de puncte aşezate în ordine crescătoare

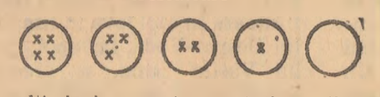

mulţimi de puncte aşezate în ordine descrescătoare

În această lecţie este momentul să se reprezinte grafic şi mulţimea fără nici un obiect; prin aceasta nu trebuie înţeles însă că ordonarea trebuie să înceapă neapărat cu această mulţime.

Ultima oră din cadrul acestei teme va fi consacrată sistematizării şi consolidării cunoştinţelor cu privire la compararea mulţimilor de obiecte, antrenîndu-se bineînţeles în acest sens participarea activă a elevilor prin efectuarea unor exerciţii diferite.

Ideile pe care le-am formulat aici sînt, evident, doar sugestii privind modalitatea de tratare a acestei teme şi nicidecum nişte scheme imuabile. Condiţiile diferite în care lucrează fiecare învăţător, participarea sa creatoare în metodică pot genera, desigur metode şi procedee originale de mare eficienţă, a căror prezentare am fi, la rîndu-ne, deosebit de bucuroşi să o cunoaştem.

SANDU MIHAIL
învăţător emerit

RECOMANDĂRI BIBLIOGRAFICE

Istorie universală

În sprijinul profesorilor care predau în licee, la clasele IX—XI, istoria universală antică, medie, modernă şi contemporană recomandăm cîteva lucrări. E vorba de izvoare istorice, de lucrări de sinteză şi de monografii care pot lărgi şi adînci documentarea profesorilor de specialitate.

I. Istoria antică.

Berciu, D. — La izvoarele istoriei. O introducere în arheologia preistorică, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1967.

Ceram, C. W. — Zei, morminte, cărturari. Romanul arheologiei, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1968.

Oertwig, S. — Călătorie prin oraşe dispărute, Ed. Ştiinţifică, Bucureşti, 1966.

Childe, V.G. — Făurirea civilizaţiei, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1966.

Childe, V. G. — De la preistorie la istorie, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1967.

Homer — „Odiseea". Colecţia „Biblioteca şcolarului", Editura tineretului, 1966, şi „Iliada", aceeaşi colecţie, 1965.

Kramer, N. — „Istoria începe la Sumer", Editura ştiinţifică, 1962.

Riemschneider, M. — Lumea hitiţilor, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1967.

Xenophon. — Viaţa lui Cyrus cel Bătrîn întemeietorul statului persan. — Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1967.

Plutarchus. — Vieţi paralele. Vol. 1—3, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1960, 1963, 1966.

Polybios. — Istorii, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1966.

Finley, M.I. — Lumea lui Odiseu, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1968.

Bonnard, A. — Civilizaţia greacă. Vol. 1. 2:, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1967.

Thukydides. — Războiul peloponeziac, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1966.

Xenophon. — Helenicele, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1965.

Tudor, D. — Alexandru Machedon, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1068.

Bloch, R. — Etruscii, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1966.

Hanga, V. — Caius Iulius Caesar, Ed. tineretului, Bucureşti, 1968.

Tudor, D. — Hannibal, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1966.

II. Istoria evului mediu

Ablai, M. — Arabii. De la Mecca la Cordoba, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1968.

Sphrantzes, G. — Memorii 1401—1477, Ed. Acad. R.S.R., Bucureşti, 1966.

Oţetea, A. — Renaşterea şi reforma, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1968.

Machiavelli, N. — Istoriile florentine, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1968.

Cowleey Malcolm şi Manvrik, Daniel — „Corăbiile negre" (o istorie a comerţului cu sclavi în Atlantic). Editura ştiinţifică, 1968.

★

Într-un număr viitor vom continua publicarea acestor recomandări bibliografice cu lucrări utile în predarea Istoriei moderne şi contemporane.

ALICE POPESCU
bibliograf principal la biblioteca Facultăţii de Istorie a Universităţii din Bucureşti

CERERI, AUDIENŢE ŞI „SOLUŢIILE DE LA CENTRU"

Cei care au trecut prin faţa inspectoratelor şcolare judeţene în lunile august şi septembrie au văzut o adevărată mare de oameni care nu dădeau semne de retragere decît seara tîrziu, pentru a se năpusti mai vijelios a doua zi dimineaţa, încă înaintea începerii programului de lucru. Dacă această revărsare ar fi avut un caracter temporar, determinat de deschiderea unui nou an şcolar, încă nu ne-ar fi îngrijorat atît. Însă şi acum, la scurgerea cîtorva săptămîni de lucru, sîntem martorii unei situaţii ce încearcă să se permanentizeze cu consecinţe negative pentru întreaga activitate a aparatului de îndrumare şi control.

Cu diverse prilejuri, şi în presă, unii reprezentanţi ai inspectoratelor au adus în discuţie diferite aspecte ale acestei situaţii, propunînd şi măsuri: **elaborarea unor regulamente în care să fie precizate obligaţiile şi competenţele la diferite nivele, mărirea atribuţiilor directorilor de şcoli etc.**

Recunoscînd pe deplin necesitatea unor asemenea acte normative, vreau să subliniez totodată că ele nu pot da rezultatele scontate **atîta timp cît în concepţia şi sistemul de lucru ale unor oameni se menţin rigiditatea, închistarea, lipsa de răspundere, teama de a păşi singuri fără a se simţi tutelaţi la fiecare pas.** Căci trebuie să recunoaştem că principala cauză a situaţiilor menţionate mai sus nu este neprecizarea competenţelor directorilor de şcoli, ci neexercitarea de către unii din aceştia a obligaţiilor şi competenţelor stabilite deja de legislaţia şi tradiţia şcolară.

Să exemplificăm această afirmaţie cu contestaţiile şi audienţele privind examenul de corigenţă. În multe şcoli din judeţul nostru, unde examenele de corigenţă se desfăşoară cu obiectivitate, cu respectarea întocmai a cerinţelor programelor şcolare şi a prevederilor regulamentare, rar se poate vorbi de o contestaţie, dar există şi şcoli unde cuvîntul „contestaţie" circulă înaintea desfăşurării examenului, ca un fel de amenintare, iar la aflarea rezultatului negativ toţi repetenţii fac contestaţii, aşa de repede de parcă le-ar avea gata în buzunar, şi se prezintă cu ele la audienţă.

Cercetînd unele dintre contestaţii am aflat, de pildă, că s-au dat examene de corigenţă numai cu profesorii care au predat obiectele, neasistaţi de nimeni (deşi regulamentul prevede obligativitatea asistenţei unui alt profesor de specialitate, sau de specialitatea înrudită). Ce precizări am mai avea de aşteptat în astfel de cazuri decît acelea privind sancţionarea imediată şi eficientă a celor care ignoră normele elementare ale muncii din şcoală? Unii profesori văd în asistarea lor de către alţi colegi un act care le-ar stîrbi autoritatea, care ar lovi într-un fel în personalitatea lor; aceştia afirmă că „profesorul este suveran"; tocmai această poziţie pune pe drumuri atîţia oameni, răpeşte atîta timp, consumă inutil atîta energie, iroseşte atîtea eforturi. **E timpul, cred, să înţeleagă fiecare că a respecta unele norme nu înseamnă doar o obligaţie profesională, ci şi una cetăţenească.**

Propunerea de a se aproba reexaminările de către directorii şcolilor (făcută de inspectorul D. D. Voicu în „Lucrările de cancelarie pot fi reduse" din Gazeta învăţămîntului nr. 958 din 30 august 1968) nu ni se pare îndeajuns de justificată, deoarece directorul nu e simplu observator în şcoală, ci are în primul rînd obligaţia de a asigura, prin colectivul didactic pe care-l conduce, o examinare de calitate şi, deci incontestabilă. **Aprobarea reexaminării cred că trebuie să o dea inspectoratul şcolar, dar numai în situaţii cu totul excepţionale, cînd se constată o încălcare, o nesocotire a normelor legale şi în aceste cazuri să fie totodată sancţionaţi cei vinovaţi de crearea unor asemenea situaţii.** Numai în felul acesta s-ar elimina sursa atît de abundentă a audienţelor pe tema contestaţiilor.

Multe persoane prezentate la audienţe cunoşteau destul de bine răspunsurile legale ce urmau să le primească, cunoşteau actele normative în baza cărora se rezolvau problemele lor dar arătau că „dacă inspectoratul şcolar aprobă, directorul şcolii a zis că n-are nimic împotrivă". Această poziţie a unor directori determina pe unii să creadă că legislaţia şcolară poate fi încălcată, sau ocolită pe baza „toc melii" la diferite nivele. **Îi revine deci directorului de şcoală, nu numai obligaţia de a respecta cu stricteţe această legislaţie, ci şi de a determina pe toţi cei cu care vine în contact (părinţi, elevi etc.) să înţeleagă că nimeni, indiferent de funcţie, nu poate încălca normele. El va contribui astfel la educarea oamenilor în spiritul respectării legislaţiei noastre socialiste şi la micşorarea numărului celor care solicită nejustificat audienţe.**

O altă cauză a numeroaselor audienţe şi petiţii este obiceiul unor directori de a aplica actele normative numai după ce au o „întărire" scrisă, sau cel puţin o aprobare telefonică din partea inspectoratului. Ca urmare mulţi oameni sînt puşi pe drumuri pentru simplul motiv că directorul vrea „să fie pe cerere o semnătură şi o ştampilă de la inspectorat..." Această inexplicabilă „plăcere" de a fi tutelat permanent pare a-şi avea rădăcini în vechile practici ale unora de a transforma îndrumarea în dădăceală sau de a suprapune autorităţii actului normativ autoritatea personală. **A aştepta confirmarea sau infirmarea fiecărui act al activităţii personale înseamnă totală lipsă de personalitate, fugă de răspundere, şi conformism dăunător.** Atribuţiile fixate de lege trebuie îndeplinite în spiritul acesteia, indiferent ce părere-şi face o persoană sau alta. De înţelegerea acestui lucru trebuie să dea dovadă fiecare conducător de şcoală.

Cu părere de rău trebuie să arăt că **audienţele şi cererile au scos la iveală o slabă cunoaştere a legislaţiei şcolare** de către unii directori, dovedită în modul în care au rezolvat anumite probleme, de avalanşa de reclamaţii provocate de rezolvarea dată. În asemenea cazuri inspectoratul şcolar trebuie să intervină, nu cu simple recomandări, ci cu măsuri menite să lichideze neajunsurile.

Este adevărat însă că trebuie să se aducă toate clarificările şi precizările necesare privind modalităţile de rezolvare a diverselor situaţii. **Se impune urgentarea elaborării regulamentelor şcolare, a regulamentului de funcţionare a inspectoratelor şcolare,** în lumina recentelor documente de partid şi de stat privind dezvoltarea învăţămîntului. Subscriu la propunerile privitoare la lărgirea atribuţiilor directorilor de şcoală; aceasta este obiectiv necesară, ca urmare a noilor atribuţii, mai largi ale inspectoratelor judeţene. Sînt convins că directorii, avînd la îndemînă o legislaţie clară şi precisă, cunoscînd temeinic situaţia din propria unitate, bazîndu-se pe sprijinul colectivului didactic, pot rezolva cu deplină principialitate şi competenţă situaţiile create în unităţile lor. Orice încercare de a scoate de sub competenţa directorului, ceea ce el este chemat în mod firesc să rezolve este dăunătoare atît şcolii, cît şi inspectoratului.

În problemele de organizare, şcolile trebuie să ţină legătura cu inspectorii teritoriali. În momentul de faţă este stabilit că aceştia răspund de „tot ceea ce se petrece în teritoriul repartizat". Această prevedere nu are însă preciziunea necesară. Drept dovadă este faptul că, deşi au cîte două zile pe săptămînă pentru audienţe, aceşti inspectori nu au solicitanţi. Trebuie aşadar să se reglementeze clar sfera atribuţiilor lor. **În acest timp la inspectorat nu se poate face faţă audienţelor şi, de ce să n-o spunem, uneori nu se poate lua nici o hotărîre fără consultarea inspectorului teritorial care cunoaşte mai bine situaţia.** De aceea, consider că acolo unde inspectorii teritoriali îşi au reşedinţa în centrele repartizate, deci nu la reşedinţa judeţului, aceştia să aibă şi posibilităţi practice de lucru, creînd un fel de birou al inspectorului în raza de activitate respectivă. Această formă nu constituie o verigă intermediară deghizată, întrucît inspectorul teritorial lucrează în numele inspectoratului. El s-ar sprijini în activitatea sa pe directorii coordonatori şi ar putea rezolva cu competenţă cele mai multe din aspectele apărute în viaţa curentă a şcolilor.

Repartizîndu-se astfel mai judicios sarcinile şi răspunderile s-ar crea cu adevărat condiţii ca inspectoratele judeţene să abordeze problemele majore ale şcolilor, să stimuleze şi să susţină eforturile cadrelor didactice în vederea îmbunătăţirii continue a pregătirii instructiv-educative a elevilor, să cerceteze şi să popularizeze experienţa didactică pozitivă, să sprijine procesul de perfecţionare a personalului didactic.

Prof. GH. DASCĂLU
inspector şef la inspectoratul şcolar judeţean Tulcea

Cadrul actual şi direcţii în activitatea sindicatelor din învăţămînt

(Urmare din pag. 1)

şi pentru cei de matematică, includ teme care să ajute înţelegerea şi aprofundarea unor capitole noi introduse în programele şcolare. La Galaţi, comitetul sindicatului, constatînd deficienţe în aplicarea justă şi corectă a sistemului de notare, a organizat împreună cu inspectoratul judeţean un schimb de experienţă pe oraş cu tema: „Folosirea judicioasă a sistemului de notare". În oraşe ca Tg. Mureş, Braşov, Piteşti sindicatele din învăţămînt, acordînd întreaga atenţie cuvenită modernizării metodelor şi mijloacelor de învăţămînt, au organizat, în colaborare cu inspectoratele şcolare şi institutele de perfecţionare, simpozioane, schimburi de experienţă pe teme în legătură cu folosirea acestor mijloace şi rolul lor în sporirea eficienţei lecţiilor. Este demnă de relevat şi de extins iniţiativa unor birouri ale grupelor sindicale care organizează demonstraţii practice de mînuire şi folosire a aparatelor audio-vizuale.

Asemenea acţiuni, organizate la un nivel superior în condiţiile acestui an şcolar, ar da posibilitatea organelor sindicale să-şi facă mai puternic simţită contribuţia la ridicarea nivelului muncii de perfecţionare a corpului didactic. În legătură cu cerinţele calitativ superioare faţă de desfăşurarea muncii de educaţie, se impune ca sindicatele din învăţămînt să mobilizeze învăţătorii şi profesorii — membrii de sindicat — pentru ca aceştia să-şi petreacă mai mult şi mai activ timpul în mijlocul elevilor, pentru a le cunoaşte năzuinţele şi pasiunile, pentru a-i ajuta să înţeleagă problemele complexe ale vieţii contemporane, să le cultive aptitudinile şi înclinaţiile, în vederea formării lor pentru muncă, pentru viaţă. Comitetelor sindicatelor, birourilor grupelor sindicale li se cere să acorde o mai mare atenţie cunoaşterii şi generalizării experienţei pozitive în această direcţie a unor învăţători şi profesori, în aşa fel încît această experienţă să devină un bun al întregului corp didactic.

O contribuţie sporită a sindicatelor este necesară în acest an şcolar şi pe planul orientării şcolare şi profesionale a elevilor. Pe acest tărîm, comitetele sindicatelor noastre, cerînd sprijinul organelor teritoriale ale U.G.S.R. pot întreprinde mult mai mult pentru informarea elevilor asupra anumitor profesii, pentru dezvoltarea dragostei lor pentru muncă, sprijinind organizarea întîlnirilor între elevi şi muncitori fruntaşi în întrecerea socialistă, specialişti în producţie şi personalităţi ale vieţii cultural-artistice.

În ceea ce priveşte întărirea legăturii şcolii cu familia, mai ales pentru fundamentarea mai ştiinţifică a preocupării părinţilor pentru orientarea elevilor în alegerea profesiei apreciem că sindicatele din învăţămînt trebuie să solicite mai mult sprijin organelor teritoriale ale U.G.S.R., să colaboreze cu sindicatele din întreprinderi şi instituţii pentru participarea muncitorilor, tehnicienilor, inginerilor, funcţionarilor — părinţi ai elevilor — la şedinţele organizate în acest scop în şcoli, la lectoratele pedagogice etc.

Faptul că la şedinţele consiliilor profesorale participă preşedintele comitetului sindicatului sau organizatorul grupei sindicale, în dublă calitate de reprezentant al comitetului sindicatului sau organizator al grupei sindicale şi de învăţător sau profesor, dă posibilitatea acestora să-şi aducă o contribuţie mai activă la elaborarea hotărîrilor care privesc activitatea de instruire şi educare. Li se creează în acelaşi timp condiţii pentru cunoaşterea mai temeinică a problemelor centrale ale fiecărei şcoli, fundamentînd astfel mai solid măsurile proprii, specifice sindicatelor şi acţiunilor comune cu conducerea şcolii în vederea realizării obiectivelor propuse. Participarea activă şi competentă la activitatea consiliului profesoral cere din partea organelor sindicale să-şi sporească preocuparea faţă de studierea aprofundată a problemelor majore din şcoală, să ţină legătura permanentă cu membrii de sindicat, să se consulte continuu cu toţi membrii corpului didactic şi să propună măsuri corespunzătoare fiecărei etape de activitate. Preşedintele comitetului sindicatului sau organizatorul grupei sindicale trebuie să cunoască temeinic toate problemele ce urmează să se dezbată, în consiliul pedagogic şi să se pregătească în aşa fel pentru aceste adunări, încît cuvîntul lui să fie expresia părerilor comune majorităţii colectivului didactic.

Preşedintele comitetului sindicatului, sau organizatorul grupei sindicale — ca exponent al membrilor de sindicat care l-au ales — trebuie să dea dovadă de o mai mare combativitate şi operativitate, în rezolvarea cererilor justificate ale membrilor de sindicat, îndeplinind şi în acest sens atribuţiile majore ale sindicatelor ca exponente ale oamenilor muncii şi militante pentru drepturile acestora.

Respectarea acestor cerinţe măreşte capacitatea de influenţă a fiecărei organizaţii sindicale de învăţămînt în rîndul membrilor săi, adînceşte caracterul educativ al acţiunilor organizate şi contribuţia sindicatelor la realizarea obiectivelor ce revin învăţămîntului în etapa actuală.

LA COLUMNĂ

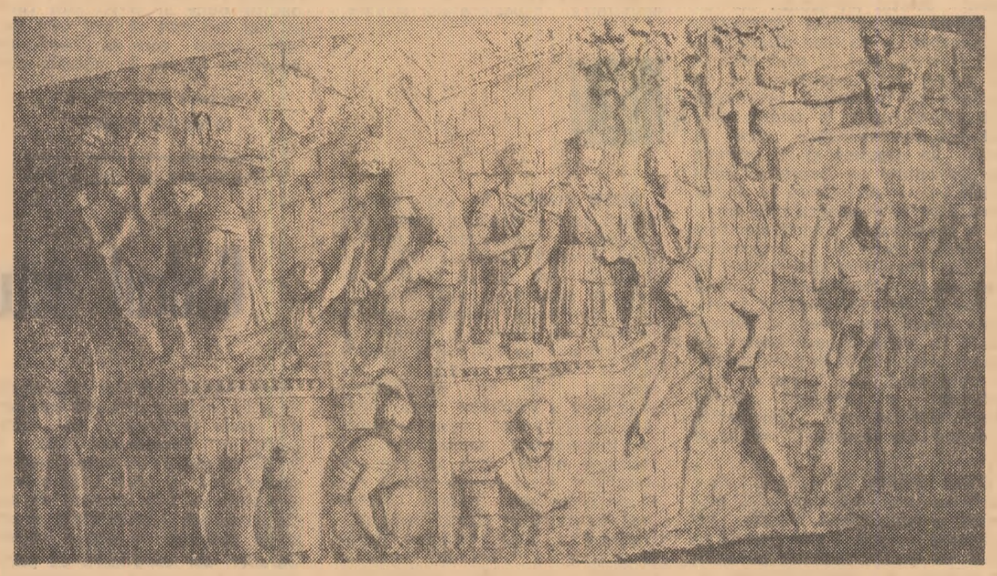

Vestita Columnă a lui Traian, mîndria Romei milenare, actul de naştere al poporului român, monumental şi unic prin caracterul lui, se află în copie fidelă la Bucureşti, la noi, aici unde el poate trezi cele mai copleşitoare vibraţii emoţionale. În faţa fiecărei scene, redată în acest interesant document în imagini de piatră, a măreţului trecut istoric al patriei noastre, stăruie îndelung, cu justificată mîndrie naţională, oameni din toate generaţiile — vîrstnici şi elevi de şcoală. Columna lui Traian este o uriaşă cronică vie dăltuită parcă în piatră de istorie însăşi. Altoreliefurile sale sînt un material documentar incomparabil, de o neobişnuită vastitate, în legătură cu toate aspectele legate de cucerirea regatului dac şi începuturile romanităţii la nordul Dunării. Ca în paginile unei uriaşe cărţi de milenară vechime, citim, în succesiunea de scene, viaţa populaţiei autohtone şi a legiunilor lui Traian, cunoaştem momente de luptă dar găsim şi mărturii ale unor obiceiuri păstrate pînă astăzi în datinele poporului român.

Într-o zi obişnuită de vizită întîlneşti în cele două etaje ale clădirii anexate „Muzeului de istorie a partidului comunist şi mişcării muncitoreşti şi democratice din România", sute de elevi. Vin însoţiţi de profesorii lor. Se opresc în faţa scenelor redate în piatră, caută detalii semnificative, corelînd imaginile cu ceea ce au învăţat. Şi totul într-o linişte deplină. Ca la orele de curs.

OPINII

ORIZONTUL CULTURAL AL PROFESORULUI DE LIMBA ROMÂNĂ

Ocupînd un loc central în programa de învățămînt a școlii pe toate treptele ei, limba și literatura română aduce o contribuție cu totul deosebită la educarea patriotică, moral-estetică, la formarea psihologică a tineretului studios, la îmbogățirea lui spirituală. De aceea, rolul profesorului de română ajunge să implice responsabilități însemnate instructiv-educative. Astăzi, el e un intelectual pasionat, activ, creator, interesat mai întîi în latura formativă a obiectului său, în sensul că informația se justifică și devine necesară activității în vederea formării unor personalități multilaterale, autentice. Obligațiilor didactice, de predare la catedră, li se adaugă noi valențe de creație pedagogică.

Față de complexul de sarcini ce-i revin, profesorul de literatură trebuie să adopte la catedră o atitudine corespunzătoare concepției actuale, moderne, asupra studiului literaturii naționale în școală. De la început, îndemnul său adresat elevilor va fi acela de *a citi, a simți*, profesorul propunîndu-și stăruitor să dezlege într-un mod științific, cu concursul lor (dincolo de anumite imponderabile ca gust, cultură, sensibilitate personală, vîrstă) cheia problemelor : *de ce zicem că o anumită operă e frumoasă și ne place ? Cum argumentăm că, de exemplu, LUCEAFĂRUL este o capodoperă ? În ce constă originalitatea unui Alecsandri sau Sadoveanu, care este locul lor în peisajul literelor românești ? Care este aportul marilor noștri scriitori la dezvoltarea literaturii universale ?*

In strînsă legătură cu această preocupare se conturează celălalt scop principal — formarea trăsăturilor de caracter, a atitudinii comuniste față de muncă și viață, cultivarea însușirilor caracteristice unui patriot, vrednic să folosească corect limba națională și să săvîrșească fapte pe măsura calității de membru al comunității socialiste. Căci dacă geografia are ca țel de căpetenie cunoașterea pămîntului natal, iar istoria cunoașterea trecutului poporului, literatura română urmărește, în esență, cunoașterea de către școlari a sufletului poporului și contopirea lor cu acesta.

Pentru realizarea optimă a acestor deziderate majore, cea dintîi condiție pe care se cuvine s-o îndeplinească dascălul de română este cunoașterea deplină, „la zi", a domeniului său de specialitate, cunoaștere completată de competență, pasiune pedagogică și o viziune personală asupra subiectelor dezbătute. Acest profesor care „știe ce-a învățat ca student" și se ține strict de litera manualului școlar, devine actualmente o anomalie, riscînd să stagneze, să se hrănească toată viața, și să hrănească și pe alții, elevii lui, cu ce și-a însușit cîndva, ca un meșteșugar care și-a făcut odată pentru totdeauna calapoadele trebuitoare. Or, dascălul de română se cade să constituie pentru discipoli — pe lîngă un model de conduită morală și civic-patriotică, — un exemplu de receptivitate față de ceea ce este nou în disciplina sa. Idei și aspecte inedite, cu care manualele didactice, prin natura editării lor, nu pot ține în mod riguros pasul, se desprind din aproape fiecare lucrare istoriografică ori articol de critică apărut în presa de specialitate. S-au publicat bunăoară, în timpul din urmă, studii și intervenții ce pun în valoare adevăratele merite scriitoricești ale lui Coșbuc, Lovinescu, Camil Petrescu etc. și care se cer luate în considerare numaidecît în activitatea didactică. Atitudinea conservatoare strict manualistă a unor profesori, care dintr-o falsă prudență, ocolesc voit informarea elevilor asupra contribuțiilor actuale din publicistica literară — manifestată pe alocuri — e net reprobabilă. Firește, uneori se supun discuției anumite ipoteze sau probleme numai parțial limpezite, neconcluzive, ceea ce reclamă rezervă și expectativă. Dar, în ultimele clase de liceu, este chiar nevoie să li se vorbească elevilor despre diverse dezbateri și schimburi de opinii — unele contradictorii — din arena literară, demonstrîndu-li-se astfel că știința literaturii, departe de a fi ceva încremenit, imuabil, oferă imaginea dialectică a unei discipline în continuu progres. Îndrăzneala creatoare, imaginația și inventivitatea în modalitățile de transmitere a cunoștințelor — iată alte elemente specifice, definitorii activității profesorului de literatură.

În afara clasei, profesorul de română este coordonatorul principal al fenomenului de emulație literar-artistică din școală, un animator al întregii vieți literare din localitatea în care funcționează. Nu se poate, nu se cade să despărțim activitatea de la catedră de asemenea îndatoriri la fel de necesare pentru educația literară a celor din jur.

Viața spirituală a dascălului de română dobîndește un profil propriu și în afara formelor didactice de muncă. Există la noi o tradiție valoroasă — ce se cuvine reînviată — a profesorului de liceu, intelectual creator, el însuși istoric și critic literar, în stare să descopere și să interpreteze, în cadrul programei analitice, orizonturi doar presupuse de un manual ori altul. Titu Maiorescu, Garabet Ibrăileanu, George Călinescu etc. au fost inițial profesori secundari. Nu e totul să fii profesor de română „bun" pe podiumul catedrei, cu elevi cu note „bune" la obiectul respectiv. În contextul ameliorării învățămîntului nostru, conturul intelectual al profesorului de literatură e mult mai pretențios. Dascălul de valoare nu poate fi, de pildă, lector diletant al publicațiilor literare, pe care nu le consultă din impulsul unei necesități permanente, ci doar cînd intervine cine știe ce „comandă" exterioară. Devine, de aceea, anacronic, prezență depășită și îndoielnic „bun" profesor, acela care nu dezvăluie nimic dincolo de cele predate la lecții, care discută despre literatură numai în limitele orarului școlar, care nu recenzează (nu neapărat pentru tipar) o carte nou apărută și nu aspiră să scrie, o lucrare originală ca gîndire. Cum poți obliga un elev să-și aibă la curent caietul de lecturi particulare, dacă tu însuți nu ai conspectate permanent lucrările noi, fundamentale, de literatură și limbă ?! Un profesor de română care știe, oricît de perfect, numai ceea ce se cere în școală, la clasele la care predă, este, paradoxal, un om mărginit, unilateral.

Incontestabil că pentru a stimula caracterul creator, formativ, al activității profesorului de literatură, se cer asigurate și alte condiții. Instaurarea unei tradiții a reuniunilor literare a profesorilor de română de la mai multe școli, orașe, comune, ar putea îmbogăți conținutul interesant, emulativ al muncii acestora : o seară de poezie, alta de estetică literară, de critică, de teatru, cu participarea eventuală a unor scriitori, critici literari de profesie, publiciști.

Preconizăm, totodată, înființarea în licee *a cabinetului de literatură*, prevăzut cu materiale didactice tradiționale și moderne. Dacă nu se mai concepe astăzi predarea fizicii sau chimiei fără laborator de specialitate, dacă științele naturale au la îndemînă loturi, colțuri vii, tot atît de legitimă este pretenția ca literatura să-și aibă un cabinet propriu, prin intermediul căruia să se realizeze corelarea cunoștințelor diferitelor arte spațiale și temporale, în vederea educării estetice.

Numai un asemenea profesor de limba și literatura română personalitate didactică alimentată de izvoarele subtile ale culturii sale estetice poate angaja un dialog fundamental cu vremea sa și poate deveni cu adevărat un factor activ în educarea pasiunilor, în cultivarea talentelor, în înălțarea spirituală a elevilor săi.

Prof. VAL. C. NEȘTIAN

Pentru creatorii în arta plastică, literatura este un puternic izvor de inspirație

O măsură surprinzătoare

Cercetînd actualele planuri de învățămînt am remarcat reducerea numărului de ore la anumite clase atît la disciplinele cu caracter umanist cît și la cele cu caracter realist (română, istorie, geografie, matematică etc.). Evident, aceste reduceri au, în general, o rațiune care a fost explicată și care este lesne de înțeles. Spun în general fiindcă în cadrul reducerilor respective pe care le găsesc întemeiate au fost operate și altele mai puțin întemeiate, sau de natură a stîrni chiar derută în rîndurile profesorilor și elevilor. Vreau să-mi exprim astfel nedumerirea că în noul plan de învățămînt pentru liceele de artă nu mai figurează, ca obiect de predare pentru acest an școlar, „Istoria literaturii universale".

Aceasta mi se pare a fi de-a dreptul surprinzător. Dacă un absolvent al unui liceu de artă are cunoștințe mai sumare din domeniul, să zicem, al calculului diferențial și integral, sau al fisiunii atomice, aceasta poate să fie o lacună de cultură generală nu tocmai gravă. (Bineînțeles, este de dorit, la modul ideal, ca elevii noștri să aibă în măsura posibilului, o cultură cît mai vastă și mai multilaterală). Dar dacă absolventul unui liceu de artă este văduvit de cunoștințe de literatură universală, aceasta mi se pare foarte grav, fiindcă afectează însuși fondul pregătirii lui de specialitate, fondul viitoarei lui competențe profesionale. Este știut că între diferitele arte există o strînsă relație, un schimb continuu de valori, că ele se completează și se susțin unele pe altele în formația personalităților artistice. Mi se pare inadmisibil și de neînțeles ca un tînăr care a terminat un liceu de artă să fie sfrăin de opera marilor scriitori ai literaturii universale, care au avut întotdeauna profunde legături cu artele plastice, cu muzica și, în general, cu toate formele de manifestare ale fenomenului artistic.

Hotărîrea de a elimina acest obiect, fie și numai în mod provizoriu, este surprinzătoare nu numai în fondul ei. În luna iulie a anului școlar trecut am participat, împreună cu alți colegi, profesori la liceele de artă din țară, la un curs de perfecționare organizat în București tocmai în vederea predării acestei discipline. În raport cu prevederile noului plan de învățămînt, această pregătire pare formală și gratuită. În orice caz cred că ar fi fost foarte necesar ca înainte de a se fi luat o asemenea hotărîre să fi fost consultată opinia profesorilor și chiar a elevilor din liceele de artă. O astfel de hotărîre ar fi întîmpinat, cred, o dezaprobare unanimă.

Prof. GEORGETA SCUTARU
Liceul de muzică și arte plastice
„Octav Băncilă" — Iași

Eficiența muncii de îndrumare și control

(Urmare din pag. 1)

lucrurile merg prost într-o școală sau într-o clasă, desigur trebuie căutate și astfel de documente.

RADA MOCANU : Este adevărat că munca în școli și activitatea directorilor depinde în mare măsură de stilul de muncă al inspectoratului. Dacă la inspectorat se va cuibări mania situațiilor scrise și a statisticilor, atunci și directorii de școli se vor transforma în funcționari de birou, se vor îneca în hîrtii și nu vor mai avea timp să se ocupe de ceea ce este esențial în munca lor — conducerea procesului instructiv-educativ.

3

LEON HOGIU : Descongestionarea inspectorilor de specialitate de atribuțiuni funcționărești a permis acestora să-și concentreze atenția numai asupra îndrumării activității cadrelor didactice. Spre deosebire de vechile inspecții, făcute în goană, între două trenuri, noi ne-am organizat activitatea în așa fel ca inspecția să dureze 2-3 zile, iar profesorul inspectat să fie asistat la un număr suficient de ore și eventual la activități de cerc și extrașcolare pentru a putea permite ajungerea la concluzii juste, bine întemeiate.

TIMOTEI PETRIDE : Găsesc foarte bun procedeul ca inspectorii de specialitate să asiste 2-3 zile la lecții, într-o școală, după care să facă o analiză profundă a procesului de învățămînt, a metodelor de predare a cadrelor didactice la care a asistat. Sînt convins că discuțiile purtate cu cei asistați sînt deosebit de eficiente. Ele trebuie să fie adevărate colocvii de specialitate și de metodică. Dar pentru a ajunge aici inspectorul trebuie să fie el însuși pregătit. La inspectoratul nostru am asigurat inspectorilor de specialitate o zi de studiu pe săptămînă, pentru pregătirea lor profesională și pedagogică. În viitor vom merge mai mult pe linia calității și eficienței inspecțiilor și nu pe numărul de inspecții efectuate. Nu procese-verbale ample, teoretizante, ci analiză competentă și minuțioasă, cu concluzii bine gîndite și soluții eficiente.

EMIL TRIF : Cred că inspecția și convorbirea finală pe care o organizează inspectorul de specialitate nu trebuie să se rezume la cele constatate la lecții. Este bine ca inspectorul să manifeste un interes deosebit pentru pregătirea și continua perfecționare a cadrelor didactice inspectate. Apoi, el trebuie să fie inițiatorul unor activități metodico-științifice în specialitatea sa, împreună cu societățile științifice să antreneze pe profesori și pe învățători în întocmirea unor comunicări științifice, iar el să fie în fruntea unor asemenea acțiuni.

RADA MOCANU : Noi socotim că în primul rînd inspectorii trebuie să fie bine documentați, bine informați, să participe la toate colocviile și sesiunile de comunicări care au loc în domeniul specialității lor. În această privință la inspectorat s-au luat măsuri pentru continua perfecționare profesională a inspectorilor, participarea lor la reuniuni științifice, înscrierea la examenele de grad etc. Printre altele, aș vrea să subliniez că în mod obișnuit comitetul județean de partid, socotind pe bună dreptate pe inspectorii școlari în rîndul activiștilor, îi invită la expunerile și simpozioanele pe teme politico-ideologice, care au loc la nivelul județului. Este evident că în acest fel inspectorul de specialitate devine un om tot mai bine pregătit, capabil să îndrume competent procesul instructiv-educativ.

★

Pe lîngă măsurile pe care le iau inspectoratele școlare județene pentru îmbunătățirea muncii de îndrumare și control, participanții la ancheta noastră au arătat că sînt necesare însă și o serie de măsuri pe plan central îndreptate în același scop. Așa, de pildă, sînt absolut necesare cursuri de inițiere a inspectorilor în ce privește metodologia inspecției de specialitate ; trebuie organizate cursuri de perfecționare a directorilor de școli. Lipsește, de asemenea, literatura pedagogică necesară orientării muncii de îndrumare și control, articole, studii, lucrări care să oglindească experiența înaintată în acest domeniu. De asemenea inspectorii generali au arătat că se impune urgentarea lucrărilor de elaborare a *regulamentului de organizare a inspectoratelor școlare* și a *regulamentului de funcționare a școlilor* — documente importante preconizate de Directivele C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învățămîntului — necesare delimitării precise a sarcinilor și a cadrului organizatoric în care se desfășoară munca de îndrumare și control.

Ancheta noastră a arătat un lucru deosebit de îmbucurător, și anume, acela că la inspectoratele școlare județene există un spirit înnoitor de muncă. Chiar dacă nu se poate încă vorbi acum — la prea scurt timp de la deschiderea anului școlar — despre acțiuni a căror eficiență să se fi făcut cunoscută, un lucru este cert, acela că există o concepție nouă, înaintată, modernă asupra modului în care trebuie să se desfășoare activitatea în școli și în colectivele inspectoratelor, precum și îndrumarea și controlul procesului instructiv-educativ.

Pe mina cui dăm aparatele de proiecție?

În cadrul acțiunii de dotare cu mijloace tehnice moderne a învățămîntului, un număr tot mai mare de școli au primit aparate de proiecție cinematografică. Desigur, este cît se poate de indicat ca păstrarea și manipularea acestora să fie încredințată unui singur om ; aproape de regulă acesta este laborantul școlii. Pînă aici, nimic rău. Din păcate însă, marea majoritate a acestor laboranți cunosc doar empiric mînuirea aparatelor de proiecție. În asemenea condiții, cea mai mică defecțiune în funcționare se poate transforma într-o catastrofă, care să imobilizeze aparatul pentru multă vreme.

Se impune, deci, găsirea unei forme de instruire organizată și eficientă a laboranților pentru mînuirea aparatelor. Cred că cea mai bună soluție în acest sens ar fi ca inspectoratele școlare, cu sprijinul direcției rețelei cinematografice, să înscrie prin rotație, dar în cel mai scurt timp, pe toți laboranții care mînuiesc aparate de proiecție la cursurile speciale de calificare pentru operatorii de cinematografe.

Prof. VALERIU CIOBANU
Brașov

Despre catalog și rubricile sale

Consider că actuala formă de alcătuire și folosire a catalogului prezintă o serie de neajunsuri protejate de o tradiție pe care, dat fiind caracterul „minor" al problemei, nimeni nu a revizuit-o. Astfel, așezarea în pagină a cîte trei elevi cere o răsfoire îndelungată pentru căutarea elevilor absenți și numirea celor ce vor fi examinați, răsfoire care nu întîrzie să degradeze acest document, dîndu-i spre sfîrșitul anului școlar un aspect destul de jalnic.

Îmi permit, de aceea, să propun o variantă îmbunătățită a catalogului școlar, care ar ține mai mult seama de cerințele psiho-pedagogice și practice. În catalogul pe care-l propunem a fi confecționat dintr-un material rezistent, numele elevilor ar fi înscris pe o coloană verticală care depășește marginea lui, fiecărui obiect de învățămînt i s-ar afecta cîte trei pagini (cîte una pentru fiecare trimestru), avînd un număr de căsuțe pentru fiecare lună calendaristică, în care s-ar înscrie absențele și notele. Astfel profesorul și-ar putea trece mai ușor absențele și ar avea o imagine rapidă a elevilor neexaminați, putînd urmări mai ușor ritmicitatea notării.

Prof. ROMEO POENARU

TEME DE MEDITAȚIE

IERARHIA CAPACITĂȚILOR

Apare tot mai clar și este formulat tot mai frecvent faptul că stadiul actual al dezvoltării științei, al acumulărilor în acest vast și complex tărîm ne distanțează din ce în ce mai mult de ceea ce înseamnă o pregătire enciclopedică. Nu-i posibil, nu mai este deloc posibil ca un om să cuprindă multe domenii, pentru că fiecare dintre acestea cîștigă vertiginos dimensiuni noi. Ca urmare individul trebuie să se decidă la vreme asupra ariei pe care poate și vrea să o cunoască mai bine. Este firesc ca acest punct de vedere să influențeze și concepțiile asupra modului cum trebuie să se realizeze pregătirea de cultură generală a tinerei generații în anii de școală.

Școala este pusă în situația deosebit de dificilă de a alege, de a selecta tot mai riguros materialul pentru programele de învățămînt și problema principală este aceea de a stabili pentru selecție criterii cu deplină justificare științifică. Aceasta în ce privește programele de învățămînt.

Dar realitatea pe care o creează acumulările în știință influențează și concepția asupra modului cum trebuie să se realizeze educația elevilor. Este necesar ca elevii noștri să fie conștienți că, o dată cu pregătirea generală, trebuie să-și descopere și să-și dezvolte aptitudinile. Așadar, să-i facem și pe ei să înțeleagă că, în cadrul culturii generale pe care o realizează școala care constituie minimul necesar a fi asimilat pentru a crea baza pregătirii în oricare sector de activitate, trebuie să-și descifreze capacitățile, să-și precizeze preferințele. Școala este chemată să-l ajute îndeaproape în acest sens pe elev și să-i creeze chiar condiții spre a putea începe la timp o preocupare stăruitoare, organizată, în direcția care-l interesează și pentru care este apt. La timp, adică de îndată ce aceste capacități se afirmă, pentru că atunci ele se pot dezvolta rapid și cu cele mai bune rezultate. E dăunător să se amîne înțelegerea de către elev a acestui lucru. Se impune să se țină seama și de faptul că se creează mari greutăți procesului instructiv-educativ dacă se întreprinde ceva pe linia pregătirii mai aprofundate a elevului într-un domeniu, fără ca el, elevul, să fie conștient că acesta este drumul spre care se simte chemat. Este inutil a mai explica importanța pe care o are alianța cu elevul în această acțiune, puterea, eficiența fiecărei măsuri cînd există acordul, dorința, interesul elevului.

Așadar, vîrsta cînd aptitudinile se precizează și se dezvoltă cu repeziciune nu trebuie pierdută, deoarece ea este hotărîtoare pentru întreg cursul dezvoltării. Este rolul psihologului școlar să pună în acțiune măsurile ce decurg de aici și să țină problema permanent în atenția colectivelor didactice. Dar rolul acesta îl are totodată și specialistul, adică profesorul. Va trebui să ne gîndim cu toții la ceea ce este de făcut spre a netezi drumul dezvoltării aptitudinilor. În această privință sînt multe de întreprins și se întreprind.

Preocuparea pentru cultivarea talentelor s-a impus de mult și școala noastră folosește căi variate în acest scop. Cercurile de elevi, clasele speciale, precum și taberele pentru elevi cu aptitudini deosebite într-un domeniu sau altul dovedesc grija stăruitoare ce se manifestă în această direcție. Dar este necesar să se creeze condiții ca evidențierea și stimularea talentelor să se poată face larg, pe întreaga arie școlară în învățămîntul general și mediu, și să poată fi avuți permanent în vedere toți elevii. De aceea, poate ar fi bine să ne gîndim, de pildă, dacă n-ar fi indicat ca fiecare profesor, la materia pe care o predă, să stabilească o ierarhie a elevilor pe criteriul rezultatelor obținute în înțelegerea și însușirea cunoștințelor, în dobîndirea capacităților de a aplica creator cele însușite. Această acțiune i-ar impune desigur profesorului să modifice întrucîtva modul de a verifica și aprecia cunoștințele și de a pune note. Aici nu va mai încăpea, de pildă, un 10 pentru că elevul are caietul curat, sau un 3 pentru că a suflat. Chestiunile acestea sînt de luat în considerare la disciplină, la comportare. De asemenea, aici nu mai are loc zecele sau treiul pentru un răspuns care constă doar în a reproduce exact, corect, chestiuni predate. Aici ar trebui să nu se pună în grabă note, și să nu se pună neapărat în fiecare zi, la fiecare ascultare. În schimb totdeauna aici interesează înțelegerea la care a ajuns elevul, cunoașterea capacităților lui. Dacă pentru evidențierea lor e nevoie de timp, e mai bine ca profesorul să-și lase acest răgaz, să nu se grăbească, ci să cîntărească bine. Nota să reprezinte înțelegerea, știința elevului, nu capacitatea lui de a memora. S-au adus multe și temeinice argumente în susținerea tezei că principala sarcină a școlii este să formeze, nu să informeze. Despre caracterul formativ al procesului de învățămînt au vorbit de nenumărate ori și personalități din domeniul științelor și educatori cu experiență bogată. Dacă adevărul acesta este acceptat fără ezitare de toți, atunci de ce să nu netezim toate drumurile în calea lui ?

Preocuparea de a stabili o ierarhie pe criteriul capacităților reale ale elevilor la fiecare obiect de învățămînt ar trebui urmărită de profesor în tot cursul trimestrelor, așa încît la încheierea bilanțului de un an, în cadrul rezultatelor finale, el să poată stabili care este elevul (sau care sînt elevii) pe locul I, pe locul II, sau III la materia pe care a predat-o. Stabilirea premianților pentru fiecare materie de învățămînt, la fiecare clasă, ar corespunde mai bine concepției moderne cu privire la pregătirea elevilor, la dezvoltarea și stimularea capacităților lor, la orientarea lor școlară și profesională. Ar dispărea piedicile care fac să nu se poată evidenția, deși merită, acei elevi ce nu pot ține cursa la toate materiile. Demobilizați, aceștia abandonează și domeniul în care au aptitudini și se împacă, pe nedrept, cu gîndul că sînt mediocri. Premiile pe obiecte ar fi deosebit de mobilizatoare și ar oglindi mai fidel realitatea.

Elevul care se situează printre fruntașii în clasă la matematică, sau la istorie, sau la educație fizică, sau la desen, un șir de ani este pe deplin lămurit care-i drumul lui în viață. Sînt și părinții lui lămuriți. Se ușurează și se clarifică astfel, atît pentru elev cît și pentru părinți și pentru școală, drumul pe care este chemat, pe care poate să și-l aleagă. Pe cînd premiantul actual, care are cea mai mare medie obținută prin efort lăudabil la toate materiile, poate să fie nelămurit și poate chiar neatras în mod deosebit de ceva anume.

Nu ne ajută să știm doar, sau să știm atît, care este elevul bun în general, elevul silitor în general. Ne interesează mai degrabă să cunoaștem și totodată să dezvoltăm aptitudinile, interesul și sîrguința elevului în direcțiile unde capacitatea lui o îndreptățește. În sistemul de notare și premiere actual nu-i posibil să se evidențieze un elev care este strălucit doar la o materie. Și elevi în această situație știm că există. Și nu puțini. Prin modul cum se încheie acum situația școlară un astfel de elev nu-i încurajat. Nici nu i se poate urmări evoluția de către școală sau de către părinți. Aptitudinile lui se atenuează și în foarte multe cazuri, chiar dispar. Prin aceasta pierde și el, dar pierde mai mult societatea, adică pierd toți cei care ar fi putut beneficia de capacitatea lui. Pe de altă parte, oricît n-am vrea să recunoaștem, se fac uneori astăzi atîtea concesii pentru a nu periclita situația de premiant a unui elev ! Dacă, de exemplu, un elev s-a impus net prin pregătirea la cîteva materii de bază, ceilalți profesori sînt dispuși să rotunjească notele, să treacă cu vederea lipsa de aptitudini, sau pregătirea mai slabă la materia lor, spre a nu pune în pericol promovarea pe primele locuri a acestui fruntaș. Dar așa se denaturează situația de fapt, și elevul respectiv ajunge să-și creeze o falsă părere despre posibilitățile sale.

În sistemul actual de promovare și premiere materiile de învățămînt sînt parcă închegate într-un bloc monolit, în care este închisă circulația liberă pe un canal sau pe altul, posibilitatea ca elevul să înainteze în îndrăzneală, sau să rămînă în urmă pe una sau alta dintre direcții. Or, adevărul științific în ce privește afirmarea și dezvoltarea aptitudinilor elevilor impune să scoatem stăvilarele, să lăsăm deschise drumurile pe care circulă capacitățile în fiecare domeniu al activității școlare.

Este în folosul dezvoltării elevilor și al orientării lor profesionale, în interesul educării și stimulării lor ca, la finele anului, să se spună clar care elevi s-au distins în mod deosebit la fiecare materie de învățămînt în parte. Sigur că vor fi cazuri cînd un elev se va clasa pe primul loc la 2—3 materii. Dar din evoluția în șirul anilor de școală se va contura bine ceea ce este stabil în dezvoltarea elevului, vor fi cunoscute domeniile care se asociază la principala lui aptitudine.

Știm bine că nu întotdeauna premianții din școală s-au afirmat în vreo profesiune, în vreun domeniu. Pe de altă parte, de multe ori, cei ce în școală nu s-au afirmat au izbucnit tîrziu, cînd și-au descoperit aptitudinile pe care școala nu le-a relevat, sau nici nu le-a văzut. Dar, în cazurile acestea și forța lor de zbor a fost sigur atenuată. S-au afirmat însă întotdeauna în mod strălucit cei care, descoperindu-și înclinațiile, le-au cultivat din timp, stăruitor, perseverent.

Credem că premiile pe obiecte de învățămînt, în cadrul unui sistem de notare care să determine și grija elevilor pentru însușirea cunoștințelor la toate materiile și promovarea cu bune rezultate a clasei, vor valorifica atît roadele sistemului de notare și promovare actual, cît și elementele noi pe care le aduce necesitatea de a cunoaște și dezvolta la maximum capacitățile reale ale fiecărui tînăr.

EMILIA MANAC

Un interesant studiu întreprins

de psihopedagogi din R.D.G.

Bugetul de timp al elevilor de 13 ani

Pornind de la importanța pe care o prezintă aspectele de psihologie a dezvoltării și aspectele pedagogice ale legăturii reciproce dintre timpul liber și productivitatea diferitelor activități școlare și de studiu, profesorul H. Philipp din Leipzig și colaboratorii săi au cercetat bugetul de timp al elevilor din clasa a VII-a. Într-un studiu, publicat recent în revista „Arztliche Jugendkunde", din Republica Democrată Germană, prof. Philipp consemnează principalele constatări desprinse în cadrul investigației respective.

Timpul copiilor — scrie prof. Philipp — a fost împărțit convențional în: somn, activități cu caracter necesar, școală, teme pentru acasă și timp liber. La rîndul lor, activitățile care constituie timpul liber au fost diferențiate în: acțiuni pentru perfecționarea într-un anumit domeniu, activități cu caracter social creator și artistic, sport, lectură, urmărirea emisiunilor de radio și televiziune, vizionarea de spectacole.

Ancheta a stabilit că timpul liber reprezintă 20,2 la sută din totalul de timp la băieți și 16,9 la sută la fete, temele pentru acasă 3,3 la sută la băieți și 3,9 la sută la fete, activitatea în școală — 17,9 la sută la băieți și 17,8 la sută la fete, activitățile necesare — 14,2 la sută la băieți și 17,2 la sută la fete, iar somnul — 44,4 la sută la băieți și 44,2 la sută la fete.

Analizînd pe rînd toate activitățile enumerate, prof. Philipp ajunge la concluzia că, pe cînd numărul de ore petrecut în școală este relativ constant, temele pentru acasă ocupă un timp care prezintă variații destul de mari, depășind deseori (31 la sută din băieți și 53 la sută din fetele anchetate) maximumul de 6 ore săptămînal stabilit prin dispoziția Ministerului Învățămîntului din R.D.G. și reprezentînd astfel un pericol de suprasolicitare a elevilor.

În continuare, articolul se ocupă de activitățile necesare, categorie în care sînt încadrate mesele zilnice, igiena corporală, diferitele munci casnice ale elevilor, drumul spre și de la școală. Arătînd că aceste activități reprezintă, în medie, 3,25 ore săptămînal la băieți și 4,08 ore la fete, el atrage atenția asupra acestei deosebiri semnificative, al cărei principal element îl constituie participarea mai mare a fetelor la activitățile casnice.

Ancheta a stabilit că somnul ocupă 10,34 ore pe noapte la băieți și 10,30 ore la fete, timp ce corespunde necesităților acestei vîrste.

Analiza preocupărilor pe care le au copiii în timpul liber arată că activitățile de perfecționare într-un anumit domeniu (de exemplu prin cercurile pe materii), cele artistice și de creație sînt insuficiente. Pe această bază prof. Philipp recomandă luarea unor măsuri pentru antrenarea mai largă a participării elevilor la activitățile de cerc.

Sportul reprezintă, în schimb, o parte destul de importantă a timpului liber, iar dacă la activitățile sportive propriu-zise se adaugă cele determinate de interesul pentru sport (cum ar fi, de exemplu, asistarea la manifestările sportive), sportul devine principalul mod de petrecere a timpului liber, cel puțin al băieților.

În continuare, autorul constată că timpul afectat de elevi urmăririi emisiunilor de televiziune ar trebui redus, fără însă a se renunța la acest mijloc important și modern de informare. Ca urmare a popularității crescînde de care se bucură televiziunea, timpul petrecut cu audierea emisiunilor de radio sau cu asistarea directă la spectacole a scăzut. În schimb, lectura — care reprezintă 16 la sută din timpul liber al elevilor — a reușit să-și păstreze al treilea loc între aceste activități.

Prof Philipp subliniază în concluziile considerațiilor prezentate importanța socială a valorificării cu deplină eficiență educativă a timpului liber, precum și necesitatea folosirii tuturor valențelor instructiv-educative ale acestuia, în vederea dezvoltării sănătoase și armonioase a personalității copilului.

L. M.

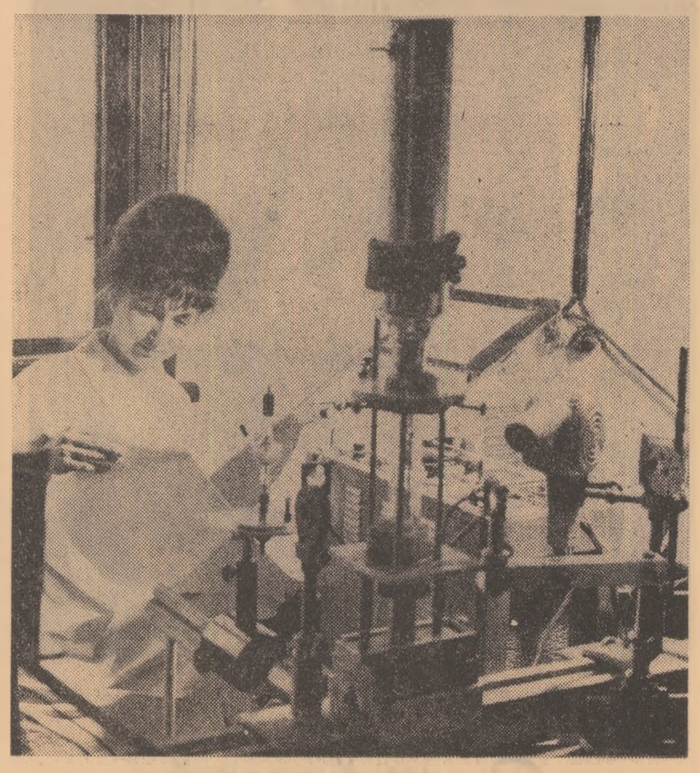

Una dintre sferele cele mai productive de investigații în fizica modernă a fost, în ultimul deceniu, domeniul materialelor semiconductoare.

Cercetătorii Institutului de fizică al Academiei Republicii Socialiste România au întreprins, în ultima perioadă, valoroase studii pe acest tărîm. Iată, în fotografie, o tînără cercetătoare efectuînd un studiu asupra radiațiilor emise de semiconductoare.

Prof. G. H. Varinga, ministrul învățămîntului din Olanda, despre

CERINȚELE PROGRESULUI ȘI PERFECȚIONAREA ȘCOLII

Recent, în perioada 3—7 octombrie, ne-au vizitat țara, la invitația Ministerului Învățămîntului prof. univ. **G. H. Varinga**, ministrul învățămîntului din Olanda și prof. dr. **H. H. Janssen**, președintele Consiliului academic al universităților olandeze. Oaspeții au avut întrevederi cu Alexandru Bîrlădeanu, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, președintele Consiliului Național al Cercetării Științifice, cu acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului și au vizitat instituțiile de învățămînt din Capitală precum și din alte orașe ale țării.

Înainte de a ne părăsi țara, prof. G. H. Varinga a acordat, cu amabilitate, un interviu redacției noastre. Discuția purtată s-a referit mai ales la cîteva preocupări de stringentă actualitate ale învățămîntului, la probleme ale pregătirii tinerelor generații a căror soluționare deține întîietatea în preocupările forurilor pedagogice mondiale.

„Țin să subliniez de la început — ne-a spus prof. G. H. Varinga — că discuțiile prilejuite de vizita noastră în România au constituit de fapt continuarea unui dialog deosebit de interesant pentru noi, început în toamna trecută cu prilejul participării colegului român, acad. Ștefan Bălan și a mea la Conferința de la Viena a miniștrilor învățămîntului. Ceea ce ne-a interesat în mod deosebit pe planul schimbului de experiență, au fost soluțiile elaborate de specialiștii români în învățămînt și aplicate în instituțiile școlare cu privire la accesul în învățămîntul superior și la problema, de mare actualitate mondială, a planificării învățămîntului.

Desigur condițiile sînt diferite, tradițiile sistemelor noastre de învățămînt diferă de asemenea, iar „transplantările" de soluții nu reprezintă, după părerea mea, în nici un caz rezolvări optime. Aspectele activității în învățămîntul românesc pe care le-am putut cunoaște în timpul vizitei făcute în țara dumneavoastră, precizările pe care le-am primit din partea unor personalități științifice și didactice cu deosebită competență ne-au avansat însă pe calea clarificării unor aspecte ale propriilor noastre căutări. Noi, în Olanda, sîntem în căutarea unui sistem complex de investigare psiho-pedagogică, de teste care să contribuie la dezvoltarea cît mai deplină a personalității fiecărui tînăr la diferite nivele ale sistemului de învățămînt. Pe această linie, lucrurile pe care le-am aflat în privința acțiunilor întreprinse și cercetărilor efectuate de specialiștii din învățămîntul dumneavoastră cu privire la orientarea școlară și profesională și la accesul în învățămîntul superior ne-au fost prețioase. Experiența foarte bogată acumulată în România în domeniul planificării învățămîntului ne-a interesat, de asemenea, în cea mai mare măsură.

— V-ați referit la două dintre principalele preocupări actuale ale învățămîntului pe plan mondial. V-am ruga să ne vorbiți, în continuare, de o altă problemă la ordinea zilei în întreaga lume: modernizarea învățămîntului.

— Menținerea la nivelul impresionant de dezvoltare al civilizației și științei contemporane, al societății în ansamblul său, constituie prima și cea mai dificilă problemă a educației.

În învățămîntul din Olanda o direcție importantă a preocupărilor de modernizare este reprezentată de ceea ce am putea numi tehnologia școlară, adică perfecționarea ansamblului de metode, mijloace și procedee utilizate în procesul de învățămînt și educație. Urmărim prin aceasta, alături de obținerea unui randament superior al pregătirii tineretului în instituțiile de învățămînt, realizarea unui sistem cît mai unitar de educație la toate nivelele școlare — primar, secundar, superior.

O condiție de bază a realizării acestor obiective este, evident, ridicarea continuă a nivelului de pregătire al educatorilor, al celor care formează pe tineri.

— Este vorba, așadar, despre formația științifică și pedagogică a membrilor corpului didactic și despre formele perfecționării în continuare a acestora.

— Exact. În legătură cu formația de bază a educatorilor preocuparea noastră actuală este de a asigura o pregătire de nivel superior tuturor cadrelor didactice, inclusiv celor care predau în învățămîntul primar. Oricît de bine ar răspunde însă învățămîntul universitar necesităților unui anume moment, în perspectiva progreselor neîntrerupte ale culturii și științei, ale vieții sociale, studiile niciunui specialist nu se pot socoti încheiate o dată cu obținerea diplomei. Și în pregătirea, în readaptarea continuă a educatorilor la cerințele unui învățămînt mereu mai modern, mai perfecționat, în pas cu evoluția societății, culturii și științei, ne străduim să asigurăm o acțiune pe deplin eficientă a educației permanente, să creăm cadrul și condițiile reciclării periodice a cunoștințelor de specialitate și pedagogice ale cadrelor didactice. În acest scop, deși apreciem rezultatele perfecționării „extra muros", prin studii și documentare personală și o considerăm o condiție implicită a activității dăm o amploare deosebită formelor de pregătire post universitară, care cuprind trei stagii. Fiecare educator va trece aproximativ o dată la doi ani printr-un asemenea stagiu de perfecționare.

— Alături de ridicarea nivelului pregătirii și de perfecționarea personalului didactic, cercetarea pedagogică-didactică reprezintă o contribuție importantă la progresul și modernizarea învățămîntului. Care sînt principalele preocupări ale școlii olandeze în această privință?

— Țin să precizez că, în prezent, fiecare dintre universitățile noastre include o catedră, un colectiv de specialiști, a căror activitate constă în evaluarea permanentă a conținutului și formelor educației. Acestea implică studierea unui complex de probleme — ce anume cunoștințe să se transmită, cum sînt însușite acestea, ce utilizare efectivă au ele în activitatea specialiștilor din domeniul respectiv etc.

În afara acestor nuclee universitare de cercetare noi dispunem de un Institut de cercetare în domeniul educației, care se bazează mult în investigațiile întreprinse pe colectivele școlare. În tematica de cercetare a institutului figurează, alături de perfecționarea metodicii de predare a diferitelor obiecte de învățămînt, studierea unor fenomene de anvergură deosebită ale procesului educațional. Întrucît, de pildă în ultimii ani, un număr îngrijorător de tineri întîmpină eșecuri la examene, institutul cercetează în prezent de ce ordin și care anume sînt motivele principale ale acestor insuccese și ce forme de pregătire ar putea asigura reușita la examene a unui procent mai mare de tineri. Aceste cercetări impun, ca un corolar, studierea modalităților de a asigura deplina obectivitate a examenelor. Pentru că — nu-i așa? — există încă o doză mare de subiectivitate în felul cum se examinează și cum este notat rezultatul examenului.

Principiul general după care ne conducem în cercetările pentru modernizarea și perfecționarea învățămîntului este acela de a investiga minuțios ce trebuie să schimbăm, precum și utilitatea schimbărilor propuse. De altfel, însăși noțiunea de perfecționare implică în sine o înălțare din treaptă în treaptă.

Întreaga sferă de modernizare și perfecționare a învățămîntului despre care v-am vorbit, precum și alte domenii, formează un cîmp larg pentru schimburi de experiență între România și Olanda, pe care vom căuta să-l fertilizăm din ce în ce mai mult în cadrul viitoarelor noastre schimburi culturale și științifice.

Interviu realizat de M. HERIVAN

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

ANIVERSĂRI ALE LUMINII

Beiuș

Liceul din Beiuș a desfășurat și o remarcabilă activitate științifică, elaborînd numeroasele studii de gramatică a limbii române și a altor limbi, de literatură română și străină, de folclor și etnografie, de istorie, geografie, fizică, chimie, matematică, științe naturale, monografii ale unor comune din Bihor, apărute în diferite publicații și în anuarele liceului.

O preocupare tradițională a profesorilor liceului din Beiuș a fost și activitatea susținută și entuziastă de culturalizare a maselor.

Liceul din Beiuș se mîndrește cu o seamă de dascăli care s-au dăruit de-a lungul anilor propășirii acestui lăcaș de cultură, militînd neobosit pentru afirmarea și dezvoltarea limbii, științei și culturii românești.

Din rîndurile elevilor gimnaziului, iar mai apoi a liceului din Beiuș, au ieșit mulți oameni de seamă — academicieni, cărturari de frunte, artiști — printre care Alexandru Roman *(militant social și om de cultură, fost membru al Academiei Române),* scriitorul Miron Pompiliu *(fost membru al societății literare „Junimea"),* Simion Florea Marian *(cunoscut folclorist și etnograf, care a pus bazele școlii etnografice românești). În prezent, numeroși foști elevi ai liceului din Beiuș, sînt specialiști cu o înaltă calificare și activează în toate domeniile de producție, în viața publică și culturală a țării.*

Astăzi, liceul din Beiuș este unul dintre cele mai de seamă lăcașuri de cultură din județul Bihor. La tezaurul bogatelor tradiții adunate de-a lungul celor 14 decenii s-au adăugat, an de an, înnoirile și realizările prezentului. Prin grija deosebită pe care partidul și statul nostru o acordă dezvoltării învățămîntului în general, creării unor condiții tot mai bune de instrucție și educație, în ultimii ani, liceul din Beiuș și-a sporit simțitor zestrea materială, spațiul de învățămînt a devenit mult mai amplu. De la o singură clasă cu 17 elevi și un singur profesor, cît a avut școala în anul întemeierii, în acest an ea numără 38 de clase, cu 1 400 elevi și 51 cadre didactice. Liceul are 10 laboratoare și cabinete — dintre care două cabinete și un laborator au fost date în folosință la începutul acestui an școlar — înzestrate cu un bogat material didactic, cu aparate și piese moderne și un cabinet metodic dotat cu un prețios material documentar. Biblioteca școlii cuprinde peste 13 000 volume și dispune de o încăpătoare sală de lectură. Condiții superioare sînt create elevilor și pentru desfășurarea activității sportive, liceul avînd o spațioasă sală de sport utilată cu aparatura necesară. La începutul acestui an, prin munca voluntară a elevilor, a fost dată în folosință și o bază sportivă cu trei terenuri. Internatul modernizat al liceului creează condiții dintre cele mai bune de viață și învățătură pentru sute de elevi.

Pe temelia vechilor tradiții, în liceu se desfășoară o bogată și rodnică activitate didactică-științifică. Continuînd inițiativa unor înaintași ca Ștefan Musta, ilustru profesor care a întemeiat în liceu o adevărată școală de matematică, profesorii de astăzi dau continuu noi promoții temeinic pregătite de elevi, care se înscriu printre fruntașii concursurilor de matematică, de fizică și chimie sau de literatură.

Sărbătoarea liceului — cei 140 de ani de existență — care va avea loc duminica aceasta, constituie nu numai popasul de o clipă între trecut și viitor, ci și un prilej de a cinsti pe cei care au clădit în trecut renumele acestei școli și pe acei care poartă astăzi mai departe acest renume prin roadele muncii prezente.

Odorheiul Secuiesc

populare, cercurile sportive și cercul de turism. Ele au îndeplinit un rol însemnat în domeniul promovării pasiunilor pozitive ale tinerilor, în materializarea fanteziei îndrăznețe și impulsionarea gîndirii creatoare.

În anii socialismului, laolaltă cu toate instituțiile noastre de învățămînt, Liceul „Dr. Petru Groza" — pe care doar un pătrar de veac îl desparte de anul 400 al existenței sale — a urcat spre noi trepte, mai înalte, de cultură. Monumentala sa clădire a fost modernizată în interior, dotată cu o rețea de încălzire centrală și alte instalații pentru sporirea gradului de confort.

Pentru buna desfășurare a procesului instructiv-educativ liceul dispune de laboratoare deosebit de modern înzestrate. Afară de bogatul material didactic primit ca dotație din partea forurilor de învățămînt, zestrea școlii a fost mult îmbogățită datorită muncii creatoare a cadrelor didactice și a elevilor pasionați.

Profesori români și maghiari muncesc umăr la umăr pentru instruirea și educarea elevilor fii ai celor două naționalități, pentru a forma constructori ai socialismului multilateral pregătiți, caracterizați de o înaltă conștiință socialistă, de patriotism înflăcărat, de dragoste pentru pace. Printre preocupările actuale cele mai importante ale corpului didactic de la Liceul „Dr. Petru Groza" din Odorhei se înscriu cercetările întreprinse pe linia modernizării procesului de învățămînt prin introducerea instruirii programate. Roade ale acestor preocupări sînt instalația electronică pentru verificarea cunoștințelor elevilor la limba română, istorie și matematică, aparatul microcibernetic programabil, generatorul de sunet tranzistorizat cu frecvență joasă și altele, realizate datorită investigațiilor muncii creatoare a profesorilor școlii.

La dispoziția profesorilor și tuturor elevilor se află o bibliotecă cu peste 12 000 volume de literatură beletristică, istorică și științifică, biblioteca dispunînd și de o bogată colecție de reviste și ziare.

În ultimii ani, în cadrul liceului a fost creată și o secție sportivă pentru pregătirea viitorilor atleți, gimnaști, handbaliști și luptători, care, dispunînd de condiții excelente de pregătire — baze sportive și terenuri model — sub îndrumarea competentă a profesorilor și antrenorilor de specialitate tinde să adauge și o aureolă olimpică la renumele școlii, care numără printre absolvenții săi oameni de știință și scriitori de valoare, artiști plastici și muzicieni cunoscuți.

Valorificînd bogatele tradiții ale școlii, printr-o muncă susținută și plină de răspundere, corpul didactic al Liceului „Dr. Petru Groza" din Odorheiul Secuiesc nu precupețește nimic pentru a spori prestigiul științific și didactic al școlii, contribuind prin aceasta la propășirea școlii românești, la formarea generațiilor care vor desăvîrși construcția socialismului și vor făuri comunismul în România.

BIBLIOTECA

„Studii de pedagogie cibernetică și instruire programată"

În pedagogia modernă, instruirea programată și pedagogia cibernetică ocupă un loc de prim rang. Venind în întîmpinarea preocupărilor actuale ale învățătorilor și profesorilor din țara noastră care caută să perfecționeze procesul de învățămînt prin utilizarea celor mai noi rezultate ale cercetării din domeniul științelor pedagogice, Institutul de științe pedagogice a editat recent culegerea „Studii de pedagogie cibernetică și instruire programată", în care se expun atît rezultatele unor cercetări cu caracter experimental, cît și unele probleme teoretice.

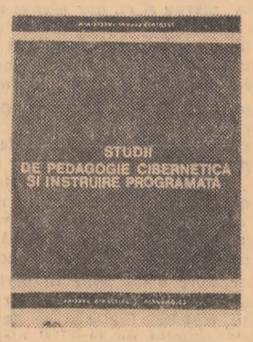

Culegerea se deschide cu un studiu semnat de *Vasile Bunescu*, intitulat „Pedagogia cibernetică și aprofundarea procesului de învățămînt", care justifică amplu documentat tot ce se impune afirmarea unei concepții noi despre învățare. Autorul studiului încearcă să arate în ce măsură gîndirea cibernetică poate să ajute la elaborarea unui model al desfășurării procesului de învățămînt corespunzător cerințelor impuse de nivelul științei și tehnicii contemporane.

Mai departe, culegerea cuprinde studii axate pe predarea unor obiecte de învățămînt diferite, reunite însă toate prin urmărirea aceluiași obiectiv — analiza multiplelor aspecte psiho-pedagogice pe care le presupune instruirea programată. Astfel, Ștefania Popescu prezintă în studiul „Elemente de instruire programată în predarea limbii române la clasa I" atît posibilitățile folosirii instruirii programate, cît și specificul îmbinării ei cu metodele tradiționale. În studiul „Predarea limbii române la clasa a III-a prin instruire programată", semnat de Ștefan Rădulescu, se prezintă unele concluzii privind valoarea crescută a instruirii programate în condițiile în care sistemul logic al categoriilor și noțiunilor gramaticale are drept fir călăuzitor sintaxa.

În sumarul lucrării respective mai figurează, de asemenea, studiile „Evaluarea didactică a exercițiului în instruirea programată" de Elena Bejat, „Folosirea instruirii programate în predarea limbilor străine" de Eugen Novicicov, „Investigații privind introducerea instruirii programate în predarea istoriei" de Florea Stănculescu, „Introducerea instruirii programate în predarea economiei politice" de Stela Popescu și „Unele probleme ale introducerii instruirii programate în predarea botanicii" de Ecaterina Csengeri.

La aprecierile pe care le-am făcut în legătură cu această culegere, considerăm necesar să adăugăm oarecari rezerve în legătură cu felul în care sînt prezentate anumite limite, încă actuale, ale căutărilor din domeniul pedagogiei cibernetice. După cum se știe, datorită insuficientei aprofundări a complexelor probleme pe care le ridică teoriile pedagogice moderne, aplicarea lor în practica didactică se realizează uneori cu rezultate sub nivelul așteptărilor. Ar fi fost de aceea, credem, necesară explicarea, prin limitele contextului aplicativ, a unor atari eșecuri și sublinierea implicită a sensului general de dezvoltare a pedagogiei moderne.

O. BUZESCU

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI
Bacău

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următorului post de la catedra de științe sociale

— Conferențiar poz 1 din statele de funcțiuni, catedra 1, disciplina Socialism științific.

Candidații la concurs vor depune la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani din Bacău, în termen de o lună de la publicarea anunțului, o dată cu cererea de înscriere, și următoarele acte în dublu exemplar:

— copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare;

— copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar;

— lucrările științifice ale candidatului;

— certificat de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția în care acesta își are funcția de bază;

— memoriu de activitate didactico-științifică semnat de candidat;

— autobiografia

Actele se vor depune în timp de o lună de la data publicării acestui anunț.

Concursul va avea loc la Institutul pedagogic de 3 ani Bacău, Cal. Mărășești nr. 157, în termen de 2 luni de la data publicării acestui anunț

Informații suplimentare se pot obține la telefonul nr. 13673.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132